

תיק גבייה שלא כדין על אשפוז תחלואה כפולה

הקליניקה טפלה בעניינו של מאושפז במוסד פסיכיאטרי שהתיימר להיות בעל המיומנות לטפל בבעלי תחלואה כפולה, אך לא היה מסוגל להתמודד עם קשייו של המאושפז, שחרר אותו, ובכל זאת ביקש לגבות ממנו תשלום בגין השהות. בהחלטת בית המשפט שוחרר התובע ממעצר למוסד זה כחלופת מעצר, אך המוסד הסכים לקבלו רק בהתחייבות מראש לתשלום עבור שלושה חודשים, בסך 15,000 ₪ לכל חודש.

התובע הוחתם על התחייבות זו בהיותו במצב רגשי קשה ובהשפעת סמים.

בימים הראשונים לאשפוזו נתקף התובע בהתקף חרדה ופסיכוזה ונלקח למיון פסיכיאטרי בבית חולים. הוא שוחרר מהמיון בקביעה שאין מקום לאשפוזו במחלקה והושב למוסד.

בחזרתו מהמוסד הוא היה מעורב בסכסוך אליים עם אחד מהמטופלים האחרים במוסד.

הוריו הזמנו לקחתו ונאמר להם כי לנתבעת אין את הכלים לטפל במקרים של 'תחלואה כפולה' כמצבו. הזמנה ניידת משטרה והוא הושב למעצר, לאחר ששהה במוסד הנתבעת לכל היותר חמישה ימים בלבד.

כך התברר להוריו של התובע כי מלכתחילה נמסר להם מידע מוטעה ביחס להכשרתה והגדרתה של הנתבעת, וכי לא היו במקום מטפלים ומדריכים מוסמכים ומנוסים על מנת להעניק את הטיפול המתאים ולהתמודד עם החרדות וההתנהגות שלו עד להסתגלותו לשהות במוסד, כצפוי ממטופלים במצבו בתקופת הסתגלות.

התובע והוריו (התובעים) פנו לנתבעת בבקשה שתשיב להם את התשלום היחסי בגין הזמן בו לא שהה במוסד, אך סורב.

בבית הדין טענה הקליניקה בשם התובעים כי הנתבעת יצרה מצג שווא על פיו יש ביכולתה להעניק את הטיפול המתאים לתובע אך לא כך היה.

בנוסף, הנתבעת אינה מוכרת על ידי הרשויות בישראל כמוסד לטיפול 'בתחלואה כפולה' וזאת למרות טענתה המטעה באזני התובעים.

ניתן להגדיר את השירות שניתן לתובעים כ'טעות במקח' שניתן לחזור ממנה, וכן על המטעה לשפות את המתקשר עמו בטעות על הנזקים וההוצאות שנגרמו לו בגין טעות זו (שו"ע חו"מ רלב, ד; פתחי חושן, גנבה והונאה, יג, יג).

משום כך נטען כי על הנתבעת להשיב לתובעים את כלל הסכומים ששולמו על ידם, למעט דמי אשפוז על הימים הספורים שהתובע שהה במוסד, וכן לשפות אותם על ההוצאות היתרות שהוציאו בגין התנהלות הלא מקצועית של הנתבעת כאמור.

בנוסף נטענה טענת עושיק בחוזה, שכן התובע הוחתם על החוזה המחייב אותו בתשלום מלא על תקופת האשפוז מראש, בעת הגעתו למוסד, ותוך ניצול מצבו הנפשי באותה עת – תחת השפעת סמים ובסערת רגשות בעקבות שהותו במעצר.

נטען גם כי הנתבעת מחוייבת לפעול רק על פי גבולות סמכותה על פי חוק הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים, תשנ"ג-1993 והתקנות שהותקנו מכוחו.

הנתבעת אשפזה את התובע תחת חסותה, למרות אי הסמכתה לכך בחוק, שכן היא אינה מוסמכת לטפל ב'תחלואה כפולה', ובגין כך נגרמו לו ולתובעים נזקים כפי שתואר לעיל.

על פי סעיף 63 לפקודת הנזיקין (נוסח חדש) המפר חובה חקוקה חייב בגין הנזקים שנגרמו כתוצאה מהפרה זו.

נטען עוד כי הנתבעת הפרה את תקנות הפיקוח על מוסדות לטיפול במשתמשים בסמים (תנאי קבלה ושהיה של מטופלים במוסד משולב), תשנ"ד-1994, הקובעים כי עליה להחתים את המאושפזים אצלה על מסמך מפורט הכולל בין השאר את גובה התשלום, תנאיו, התמורה המתקבלת על התשלום, הקיף השיפוי על נזקים ועוד.

מטרת התקנות למנוע בדיוק מצב כמתואר בתביעה, בו המוסד מנצל את מצבו הקשה של המאושפז ובני משפחתו בכדי להשית עליו תשלומים גבוהים ללא הסכמה חתומה ומודעת לשירות שהוא צורך ולאופניי התשלום וההחזר.

נטען כי בהעדר עמידה בתקנות אלה, על הנתבעת להשיב לתובעים מיידית את הסכום היחסי ששולם בגין האשפוז, עבור הימים בהם התובע לא היה מאושפז. בעקבות הגשת התביעה, ודיון שנערך בפני בית הדין, הורה בית הדין למוסד להשיב לידי התובעים את הכספים ששולמו מראש בגין האשפוז שלא מומש.